

Keskuskauppakamari
Suomen Yrittäjät
Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto

6. 07. 2004
del 15 41 2003
01017:00/2003

Immateriaalioikeusasioiden käsittelyyn liittyviä uudistamistarpeita käsittelevä työryhmä
c/o Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

IMMATERIAALIOIKEUDELLISTEN RIITOJEN RATKAISU

Kansainvälinen immateriaalioikeudellinen sääntely kehittyy ja yhtenäistyy. Suomessa toimivien yritysten kilpailukyky on vahvasti sidoksissa siihen, kuinka innovaatiot ja tekninen osaaminen saadaan taloudellisesti hyödynnettyä. Immateriaalioikeuksien suojaaminen muodostaa keskeisen osan innovaatioiden kaupallisesta hyödyntämisestä. Suojaamisen ohella käyttäjien näkökulmasta on keskeistä, että myös oikeuksien toimeenpano ja puolustaminen voidaan toteuttaa tehokkaasti ja asiantuntevasti. Tavoitteeseen pääseminen vaatii paljon myös viranomaisilta, jotka joutuvat yhä laajemman kansainvälisen säädöskentän tulkitsijoiksi sekä oikeussuojakeinojen käytännön toteuttajiksi.

Tuomioistuintoiminta

Immateriaalioikeudet ovat kokonaisuudessaan haastava ja voimakkaasti kehittyvä oikeudenala. Suomalaiset oikeuksien haltijat sekä alan asiantuntijat joutuvat väistämättä perehtymään entistäkin syvällisemmin kansainväliseen immateriaalioikeuksien kenttään. On selvää, että aihepiiriin erikoistumaton asiantuntija tai tuomari ei voi hallita aihetta siten, että tuomioistuinratkaisut syntyisivät perustellusti ja asiantuntevasti. Tuomioiden laatua voitaisiin parantaa keskittämällä mahdollisimman pitkälti kaikki immateriaalioikeuksiin liittyvien riitojen käsittelyt yhteen yksikköön.

Allekirjoittaneet elinkeinoelämää kattavasti edustavat järjestöt yhtyvät työryhmän 31.3.2004 pitämään kuulemistilaisuuteen laaditun muistion nykytilan kuvaukseen ja ongelmakohtien esittelyyn.

Elinkeinoelämän näkemys tuomioistuinjärjestelmän kehittämistarpeista

Työryhmä on edellä mainitussa muistiossaan esittänyt vaihtoehtoisia tapoja muuttaa nykyistä immateriaalioikeudellisten asioiden käsittelyä koskevaa sääntelyä. Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto katsovat, että elinkeinoelämän kannalta on keskeistä varmistaa lainkäytön asiantuntevus, parantaa oikeusvarmuutta, vähentää forum-valinnoista aiheutuvia epävarmuustilanteita ja mahdollisuuksien mukaan lyhentää asioiden käsittelyaikoja.

Esitetyistä vaihtoehtoista allekirjoittaneet järjestöt puoltavat mahdollisimman kattavaa asioiden keskittämistä yhteen immateriaalioikeusasioita käsittelevään tuomioistuimeen. Keskittämisen tulisi kattaa teollisoikeuksien rekisteröintiä koskevien väitteiden ja hylkääviä päätöksiä koskevien valitusten hallinnollinen käsittely, teollis- ja tekijänoikeusriita-asioita koskevat oikeudenkäynnit, sopimatonta menettelyä elinkeinotoiminnassa koskevien asioiden käsittely sekä OK 7 luvun mukaisten turvaamistoimien ja todistelun turvaamisasioiden käsittely. Allekirjoittaneet järjestöt puoltavat siten muistiossa esitettyä vaihtoehtoa I. Tekijänoikeusriita- ja rikosasioiden käsittelyssä keskitetyn tuomioistuimen tulisi olla vähintään vaihtoehtoinen ensimmäisen asteen tuomioistuin.

Mikäli käsittely saadaan keskitettyä tehokkaalla tavalla, työryhmä voinee harkita myös muutoksenhaun rajaamista vain yhteen asteeseen. Mikäli muutoksenhaku olisi mahdollista kahdessa oikeusasteessa, tulisi kaikkien asioiden käsittely keskittää alkuperäisestä oikeuspaikasta riippumatta samaan muutoksenhakutuomioistuimeen. Muutoksenhaun yhteydessä tulisi myös huolehtia muutoksenhakuasteen riittävästä immateriaalioikeudellisesta osaamisesta.

Immateriaalioikeusasioiden kattava keskittäminen yhteen tuomioistuimeen poistaa prosessieconomisen tehottomuuden rinnakkaisten samaa asiaa koskevien käsittelyiden vireillä olosta. Hallinnollisten sekä siviili- ja rikosperusteisten asioiden käsittely samassa tuomioistuimessa on omiaan parantamaan eri prosesseissa oikean aineellisoikeudellisen lopputuloksen aikaansaamista, koska käytettävissä olevat tuomari-resurssit voidaan koota yhteen tuomioistuimeen. Tällöin tuomioistuimelle voidaan myös turvata asiantuntemuksen kerryttämisen ja toiminnan taloudellisen organisoimisen kannalta riittävä juttumäärä. Tuomioistuin kysymystä harkittaessa järjestelmän käyttäjien kannalta on keskeistä, että tuomareiden valinta tapahtuu immateriaalioikeusasioiden osaamisen perusteella ja tuomioistuimen tekninen asiantuntemus turvataan eri tekniikan alojen osalta.

Helsingissä 2. heinäkuuta 2004

KESKUSKAUPPAKAMARI

Pauli K. Mattila
Varatoimitusjohtaja

SUOMEN YRITTÄJÄT

Antti Neimala
Johtaja

TEOLLISUUDEN JA TYÖNANTAJAIN KESKUSLIITTO

Leif Fagernäs
Toimitusjohtaja